

Dr. IVANKA AVELINI HOLJEVAC, redoviti profesor
Hotelijerski fakultet Opatija, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska
Fakultät für Hotelmanagement Opatija, Universität Rijeka, Kroatien

STATISTIČKA ANALIZA TURISTIČKIH KAPACITETA OPATIJSKE RIVIJERE

UDK: 338.48(497.5)
Primljeno: 4.10.1996.
Stručni rad

Pod Opatijskom rivijerom su obuhvaćeni slijedeći gradovi i mjesta: Opatija, Ičići, Ika, Lovran, Mošćenička Draga, Učka i Matulji. Dosadašnji, sadašnji i budući turistički razvoj Opatijske rivijere temelji se, između ostalih resursa i na njenim gospodarskim tj. smještajnim kapacitetima.

U ukupno 20 tabela i 10 grafikona dat je numerički slikovni prikaz razvoja turizma Opatijske rivijere u proteklih 100 godina. Statistička analiza dinamike obujma i strukture smještajnih kapaciteta, noćenja i turista ukazala je na karakteristike u tendenciju stoljetnog razvoja turizma na Opatijskoj rivijeri: stalan rast noćenja i turista, dominantan udio stranih turista, tendencija opadanja i stagnacije udjela noćenja Opatijske rivijere u ukupnom broju noćenja u Hrvatskoj, nositelj turizma je grad Opatija, sezonsko poslovanje (VI-IX mj.), opadanje udjela smještajnih kapaciteta Opatijske rivijere u ukupnim smještajnim kapacitetima Hrvatske, vlasnička struktura opatijskih kapaciteta nepovoljna (75% državno vlasništvo), u strukturi smještajnih kapaciteta najveće je učešće kreveta u hotelima (1), privatnim kućama (2) i kampovima (3), broj dana korištenja kapaciteta godišnje na Opatijskoj rivijeri je dvostruko veći u odnosu na prosjek Hrvatske.

U radu su istaknute temeljne prednosti i slabosti dosadašnjeg stogodišnjeg razvoja turizma na Opatijskoj rivijeri.

Strategija budućeg razvoja treba da se temelji na 3 elementa: ekologija, zdravlje i kultura.

Ključne riječi: smještajni kapaciteti, obujam i struktura korištenja kapaciteta, tendencije razvoja

1. UVOD

Pod Opatijskom rivijerom su obuhvaćeni slijedeći gradovi i mjesta: Opatija, Ičići, Ika, Lovran, Mošćenička Draga, Učka i Matulji. Dosadašnji, sadašnji i budući turistički razvoj Opatijske rivijere temelji se, između ostalih resursa i na njenim gospodarskim tj. smještajnim kapacitetima.

U ovom radu dat je prikaz kvantitete i kvalitete smještajnih kapaciteta, turista i noćenja na Opatijskoj rivijeri kroz prizmu stoljetne prošlosti do danas, a kod ocjenjivanja opatijskih potencijala korišteni su kao usporedna veličina ukupni turistički kapaciteti Hrvatske. Ovaj materijal predstavlja dio istraživanja pod nazivom *Turizam Opatijske rivijere*, autorica prof. dr. Ivanke Avelini Holjevac, prof. dr. Milene Peršić i Sandre Ilić, a tiskan u zborniku okruglog stola na temu Stopedeseta obljetnica turizma u Opatiji, međunarodnog kongresa "Hotelska kuća '94".

2. DINAMIKA I STRUKTURA TURISTA, NOĆENJA I SMJEŠTAJNIH KAPACITETA NA OPATIJSKOJ RIVIJERI

2.1. Broj turista na Opatijskoj rivijeri od 1883. do 1990. godine

Statički vremenski niz od 108 godina je najbolji putokaz kroz turističku prošlost Opatije. Od svega 1412 registriranih turista u 1883. godini, broj turista nakon proteklog stoljeća 1990. godine iznosi 409.000 tj. povećan je za 290 puta. Drastičan pad registriranih turista: 1914. godine 41.992 turista, a 1919. godine svega 782 turista; 1939. godine registrirano je 24.239 turista a 1946. godine 19.303 turista. Od 1883. do 1912. godine broj turista stalno raste i te godine je dostigao najveći broj od 54.696 turista. Nakon toga broj turista je u stalnom padu, da bi tek 1948. godine tj. nakon 25 godina, postignuta brojka od 59.562 turista. Od tada, sve do kraja promatranog razdoblja, slijedi neprekidno povećanje broja turista.

Tablica 1. Broj turista na Opatijskoj rivijeri od 1883. do 1990. godine

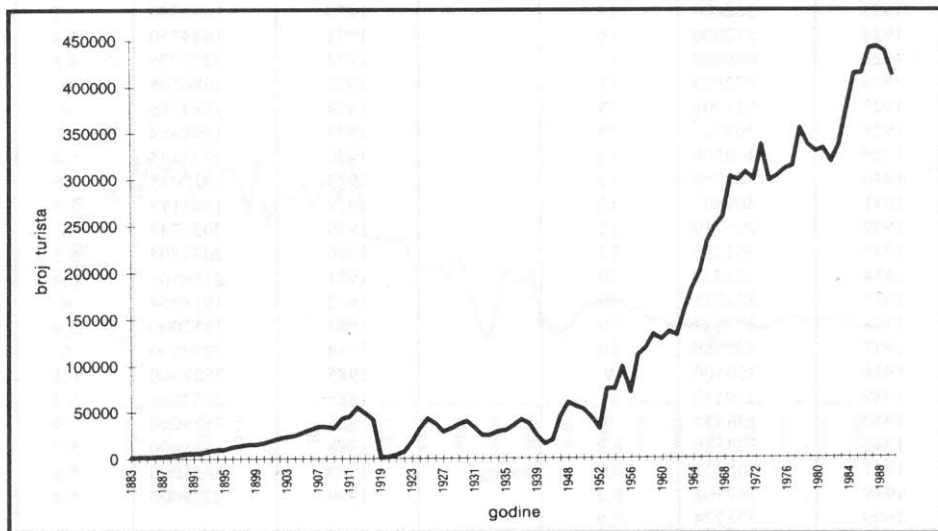
Godina	Br. turista	Godina	Br. turista
1883	1412	1911	45322
1884	1794	1912	54696
1885	1861	1913	49052
1886	2045	1914	41992
1887	2071	1919	782
1888	3449	1920	1765
1889	4009	1921	3806
1890	5374	1922	7502
1891	5781	1923	18351
1892	6267	1924	32159
1893	8226	1925	42723
1894	9501	1926	37237
1895	10150	1927	28722
1896	12492	1928	31814
1897	13705	1929	36487
1898	14843	1930	40013
1899	14865	1931	32597
1900	16400	1932	24404
1901	19001	1933	24829
1902	21684	1934	28796
1903	23223	1935	30022
1904	24459	1936	35244
1905	27639	1937	41608
1906	31052	1938	37309
1907	(34043)	1939	24239
1908	(34043)	1940	15332
1909	32339	1946	19303
1910	42740	1947	44302

- nastavak tablice

Godina	Br. turista	Godina	Br. turista
1948	59562	1970	296348
1949	55781	1971	305419
1950	52461	1972	296804
1951	43851	1973	334632
1952	31508	1974	295623
1953	74389	1975	300797
1954	74376	1976	308063
1955	98025	1977	311678
1956	70630	1978	352086
1957	110696	1979	334873
1958	118252	1980	326765
1959	132742	1981	330272
1960	127361	1982	315565
1961	135798	1983	334000
1962	131990	1984	374000
1963	158640	1985	410000
1964	183024	1986	411000
1965	199659	1987	437000
1966	231637	1988	439000
1967	247367	1989	434000
1968	257635	1990	409000
1969	300247		

Izvor: Maglica, S., Metodološki pristup istraživanju nekih aspekata turističke ponude Opatijske destinacije, Magistarski rad, 11.06.1983.g., Ekonomski fakultet Zagreb i Statistički godišnjak ZO Rijeka

Grafikon 1. Broj turista na Opatijskoj rivijeri od 1883. do 1990. godine

Izvor: Tablica 1.

2.2. Broj noćenja i prosječan boravak turista na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine

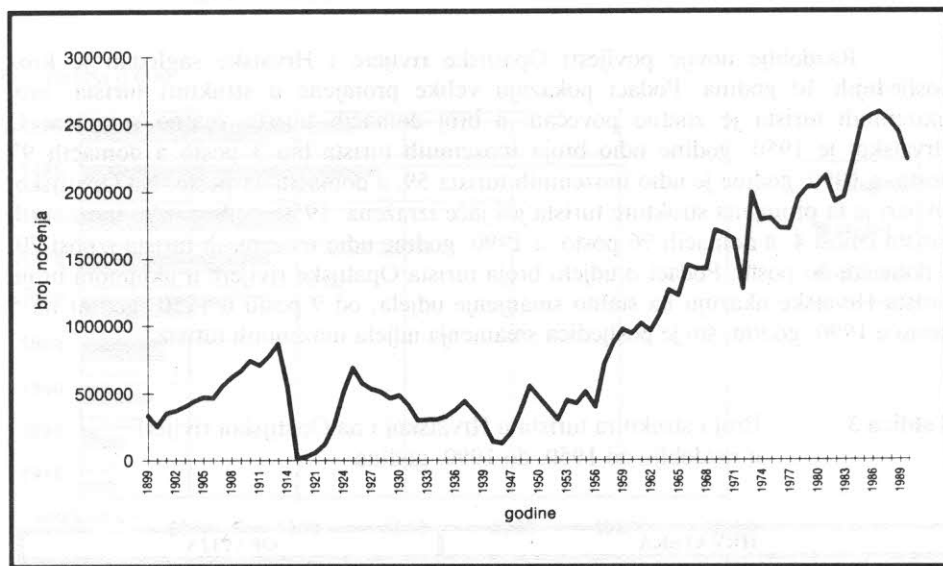
Podaci pokazuju da je najduži boravak turista zabilježen 1889. godine i to 22 dana, nakon čega stalno pada (brže ili sporije u pojedinim godinama), da bi najkraći boravak bio zabilježen 1990. godine, samo pet dana. To ukazuje da su se svrha i sadržaj boravka turista u Opatiji stalno mijenjali, ali da se mijenjala i struktura turista.

Tablica 2. Broj noćenja i prosječan boravak turista na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine

Godina	Br. noćenja	Prosj. borav.	Godina	Br. noćenja	Prosj. borav.
1899	333000	22	1950	468955	8,9
1900	253000	15	1951	391264	8,9
1901	351000	18	1952	301342	9,6
1902	370000	17	1953	445043	6
1903	401000	17	1954	422821	5,7
1904	441000	18	1955	508880	5,2
1905	471000	17	1956	396754	5,6
1906	464000	15	1957	713117	6,4
1907	553500	16	1958	868973	7,3
1908	618000	18	1959	969564	7,3
1909	666000	17	1960	937352	7,4
1910	741218	17	1961	1012438	7,5
1911	705640	16	1962	959355	7,3
1912	774035	14	1963	1078732	6,8
1913	865001	18	1964	1263352	6,9
1914	551006	13	1965	1223032	6,1
1919	1170	15	1966	1449560	6,2
1920	27000	15	1967	1422544	5,8
1921	57015	15	1968	1420424	5,5
1922	120000	16	1969	1710412	5,7
1923	262800	14	1970	1684390	5,7
1924	512000	16	1971	1644750	5,4
1925	688000	16	1972	1271779	4,3
1926	572633	15	1973	1986505	6
1927	531901	18	1974	1783789	6
1928	509227	16	1975	1798454	6
1929	460506	12	1976	1723145	5,6
1930	481769	12	1977	1717035	5,5
1931	409807	12	1978	1943183	5,5
1932	295710	12	1979	2028747	6
1933	301255	12	1980	2031394	6,2
1934	301327	10	1981	2110565	6,4
1935	323011	10	1982	1918254	6
1936	373947	10	1983	1957000	5,9
1937	439969	10	1984	2230000	6
1938	360100	9	1985	2508000	6,1
1939	279217	11	1986	2553000	6,2
1940	136335	9	1987	2579000	5,9
1946	123530	6,4	1988	2518000	5,7
1947	205438	4,6	1989	2431000	5,6
1948	367508	6,2	1990	2229000	5,4
1949	551274	9,9			

Izvor: Maglica, S., Metodološki pristup istraživanju nekih aspekata turističke ponude Opatijske destinacije, Magistarski rad, 11.06.1983.g., Ekonomski fakultet Zagreb i Statistički godišnjak ZO Rijeka

Grafikon 2. Broj noćenja na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine

Izvor: Tablica 2.

Grafikon 3. Prosječni boravak turista na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. g.

Izvor: Tablica 2.

2.3. Broj i struktura turista na Opatijskoj rivijeri i u Hrvatskoj u razdoblju od 1950. do 1990. godine

Razdoblje novije povijesti Opatijske rivijere i Hrvatske sagledan je kroz posljednjih 40 godina. Podaci pokazuju velike promjene u strukturi turista: broj inozemnih turista je znatno povećan, a broj domaćih turista znatno smanjen. U Hrvatskoj je 1950. godine udio broja inozemnih turista bio 3 posto a domaćih 97 posto, a 1990. godine je udio inozemnih turista 59, a domaćih 41 posto. Na Opatijskoj rivijeri je ta promjena strukture turista još jače izražena: 1950. godine udio inozemnih turista iznosi 4, a domaćih 96 posto, a 1990. godine udio inozemnih turista iznosi 70, a domaćih 30 posto. Podaci o udjelu broja turista Opatijske rivijere u ukupnom broju turista Hrvatske ukazuju na stalno smanjenje udjela; od 9 posto u 1950. godini na 5 posto u 1990. godini, što je posljedica smanjenja udjela inozemnih turista.

Tablica 3. Broj i struktura turista u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri u razdoblju od 1950. do 1990. godine

- u tisućama

God.	HRVATSKA						OPATIJA					
	INOZEMNI		DOMAĆI		UKUPNO		INOZEMNI		DOMAĆI		UKUPNO	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
1950	16	3	584	97	600	100	2	4	50	96	52	100
1955	288	26	801	74	1089	100	73	74	25	26	98	100
1960	486	27	1286	73	1772	100	82	64	45	36	127	100
1965	1502	50	1515	50	3017	100	166	83	34	17	200	100
1970	2774	58	2031	42	4805	100	234	79	62	21	296	100
1975	3445	53	3009	47	6454	100	212	70	89	30	301	100
1980	4007	50	3922	50	7929	100	227	69	100	31	327	100
1985	5556	55	4569	45	10125	100	293	71	117	29	410	100
1990	5020	59	3477	41	8497	100	284	70	125	30	409	100

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Tablica 4. Učešće turista Opatijske rivijere u Hrvatskoj

%

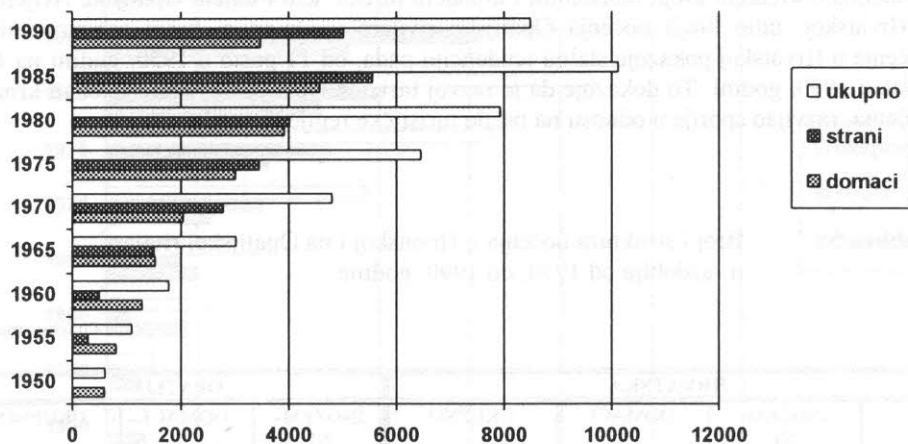
GODINA	UDIO INOZEMNIH	UDIO DOMAĆIH	UDIO UKUPNO
1950	13	9	9
1955	25	3	9
1960	17	4	7
1965	11	4	7
1970	8	3	6
1975	6	3	5
1980	6	3	4
1985	5	3	4
1990	6	4	5

Izvor: Tablica 3.

Grafikon 4. Broj i struktura turista u Hrvatskoj od 1950. do 1990. godine

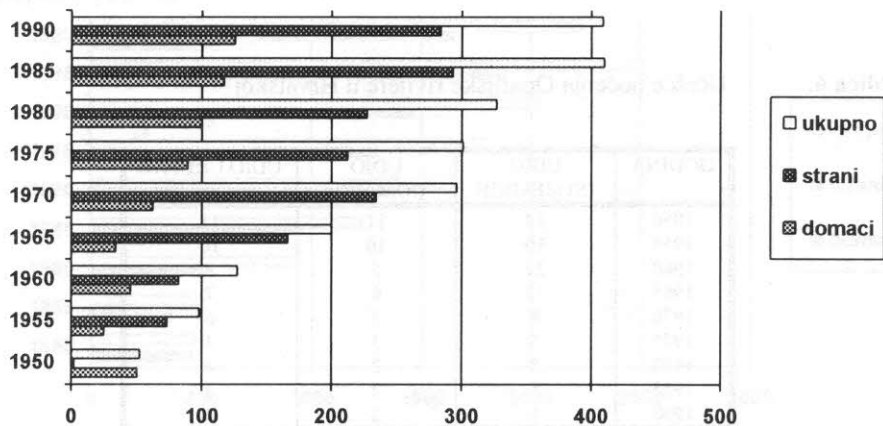
Izvor: Tablica 3.

broj turista u 000

Grafikon 5. Broj i struktura turista na Opatijskoj rivijeri od 1950. do 1990.g.

Izvor: Tablica 3.

broj turista u 000

2.4. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri i u Hrvatskoj

Podaci o registriranom broju noćenja inozemnih i domaćih turista na Opatijskoj rivijeri i Hrvatskoj govore u prilog konstataciji i tendenciji uočenoj u podacima o kretanju broja inozemnih i domaćih turista, kao i udjelu Opatijske rivijere u Hrvatskoj: udio broja noćenja Opatijske rivijere u ukupnom broju registriranih noćenja u Hrvatskoj pokazuje stalnu tendenciju pada, od 11 posto u 1950. godini na 4 posto u 1990. godini. To dokazuje da je razvoj turizma Opatijske rivijere, gledan kroz noćenja, razvijao sporije u odnosu na ostale turističke regije Hrvatske.

Tablica 5. Broj i struktura noćenja u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri u razdoblju od 1950. do 1990. godine

- u tisućama

Godina	HRVATSKA						OPATIJA					
	INOZEM- NI		DOMAĆI		UKUPNO		INOZEM- NI		DOMAĆI		UKUPNO	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
1950	84	2	4136	98	4220	100	122	3	457	97	469	100
1955	1335	26	3771	74	5106	100	140	28	369	72	509	100
1960	2491	22	8674	78	11165	100	547	58	390	42	937	100
1965	8190	45	9940	55	18130	100	957	78	267	22	1224	100
1970	17069	60	11483	40	28552	100	1373	81	311	19	1684	100
1975	24650	58	17761	42	42411	100	1304	72	494	28	1798	100
1980	30125	56	23475	44	53600	100	1476	73	556	27	2032	100
1985	41046	61	26619	39	67665	100	1883	75	625	25	2508	100
1990	34049	65	18474	35	52523	100	1647	74	583	26	2230	100

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Tablica 6. Učešće noćenja Opatijske rivijere u Hrvatskoj

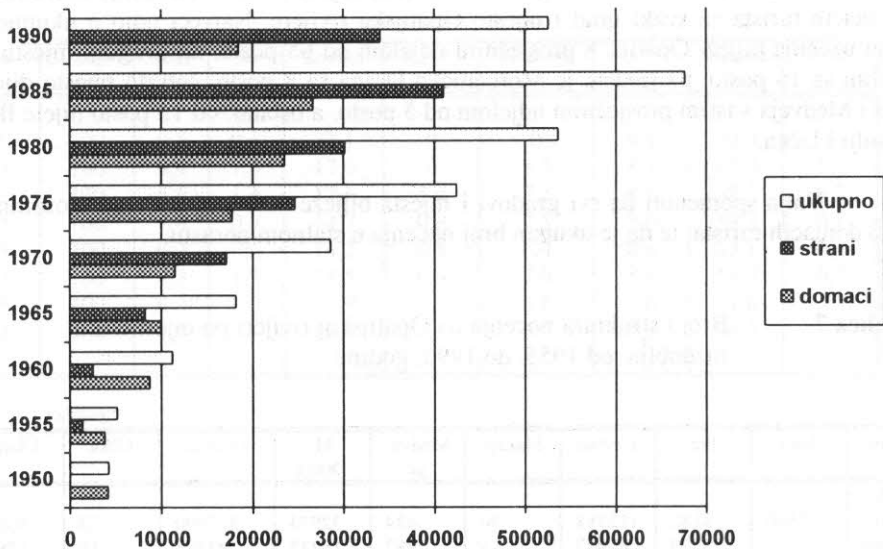
GODINA	%		
	UDIO INOZEMNIH	UDIO DOMAĆIH	UDIO UKUPNO
1950	14	11	11
1955	10	10	10
1960	22	5	8
1965	12	6	7
1970	8	3	6
1975	5	3	4
1980	5	2	4
1985	5	2	4
1990	5	2	4

Izvor: Tablica 5.

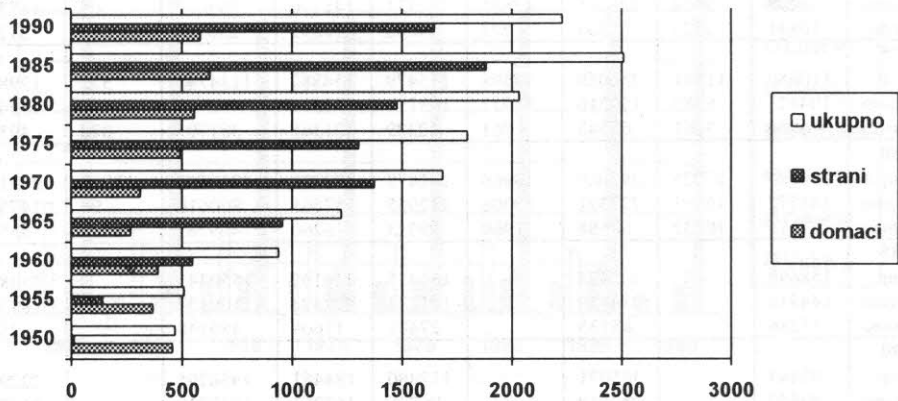
Grafikon 6. Broj i struktura noćenja u Hrvatskoj od 1950. do 1990. godine
Izvor: Tablica 5.

broj noćenja u 000

Grafikon 7. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri od 1950. do 1990. g.
Izvor: Tablica 5.

broj noćenja u 000

2.5. Struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima

Za razdoblje 1955-1990. godine statistika bilježi strukturu noćenja inozemnih i domaćih turista za svaki grad i mjesto Opatijske rivijere. Najveći udio u ukupnom broju noćenja bilježi Opatija, s prosječnim udjelom od 65 posto, na drugom mjestu je Lovran sa 16 posto, na trećem je Mošćenička Draga sa 8 posto, četvrto mjesto dijele Ičići i Medveja s istim prosječnim udjelom od 5 posto, a ostatak od 12 posto dijele Ika, Matulji i Učka.

Valja spomenuti da svi gradovi i mjesta bilježe veći broj noćenja inozemnih nego domaćih turista, te da je ukupan broj noćenja u stalnom porastu.

Tablica 7. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. godine

Godine	Ičići	Ika	Lovran	Matulji	Medve- ja	M. Draga	Opatija	Učka	Ukupno
1955									
Ukup.	2540	3182	112588	90	434	32973	357090	73	508970
Inozem	-	2529	82057	-	387	10235	83323	10	178541
Domać	2540	653	30531	90	47	22738	273767	63	330429
1960									
Ukup.	32216	12139	159527	...	33107	75534	608603	16226	937352
Inozem	13455	5416	97955	...	14247	39400	376052	-	546525
Domać	18761	6723	61572	...	18860	36134	232551	16226	390827
1965									
Ukup.	80787	13769	215766	12526	86629	98874	711909	2772	1223032
Inozem	50507	8973	177513	12232	73378	82315	550465	1120	956503
Domać	30280	4796	38253	294	13251	16559	161444	1652	266529
1970									
Ukup.	125139	11587	248168	13608	126693	161651	996945	599	1684390
Inozem	114298	9064	222665	12885	112331	141776	760017	65	1373101
Domać	10841	2523	25503	723	14362	19875	236928	534	311289
1975									
Ukup.	110880	11341	256059	14698	115479	154882	1134743	372	1798454
Inozem	104421	6180	190516	13937	103150	133514	752948	-	1304666
Domać	6459	5161	65543	761	12329	21368	381795	372	493788
1980									
Ukup.	148785	27025	295009	19966	142478	173928	1210392	13811	2031394
Inozem	141272	16893	227321	19006	112955	157668	800610	98	1475823
Domać	7513	10132	67688	960	29523	16260	409782	13713	555571
1985									
Ukup.	158698	...	322474	...	169455	240102	1550345	...	2508000
Inozem	144412	...	234339	...	141974	222493	1100197	...	1883000
Domać	14286	...	88135	...	27481	17609	450148	...	625000
1990									
Ukup.	92443	...	365071	...	112460	184461	1436295	...	2229000
Inozem	80620	...	252519	...	96736	162761	1037230	...	1647000
Domać	11823	...	112552	...	15724	21700	399065	...	582000

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Tablica 8. Struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. godine

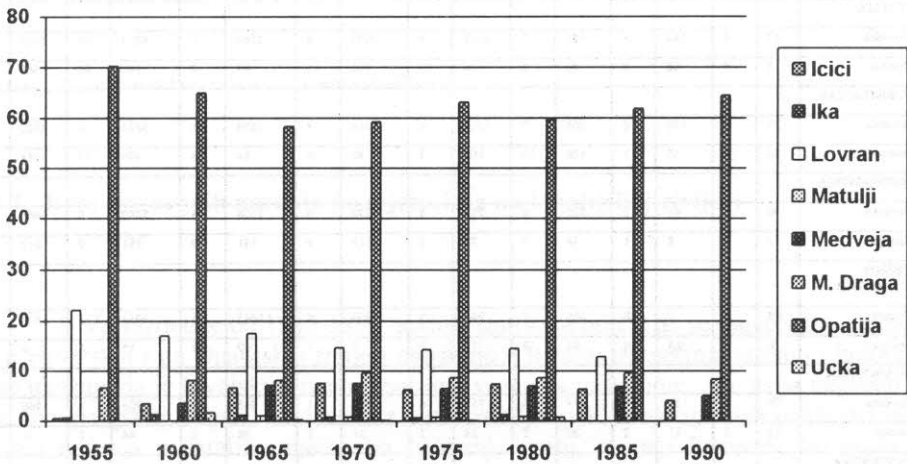
Godine	Ukupno	Ičići	Ika	Lovran	Matulji	Medveja	M. Draga	Opatija	Učka
1955	100	0,5	0,6	22,1	0	0	6,5	70,3	0
1960	100	3,4	1,3	17,0	0	3,5	8,1	65,0	1,7
1965	100	6,6	1,1	17,6	1,0	7,1	8,1	58,3	0,2
1970	100	7,4	0,7	14,7	0,8	7,5	9,6	59,2	0,1
1975	100	6,2	0,6	14,2	0,8	6,4	8,6	63,1	0,1
1980	100	7,3	1,3	14,5	0,9	7,0	8,6	59,7	0,7
1985	100	6,3	...	12,9	...	6,8	9,6	61,8	...
1990	100	4,1	...	16,4	...	5,1	8,3	64,5	...

Izvor: Tablica 7.

Grafikon 8. Struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. godine

Izvor: Tablica 8.

%

2.6. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri i u Hrvatskoj prema zemljama pripadnosti

Zanimljivo je pratiti kako se kretao broj noćenja turista po zemljama pripadnosti u razdoblju od 1956-1990. godine. U Hrvatskoj, pa tako i na Opatijskoj rivijeri, najveći broj noćenja u cijelom razdoblju ostvariti su turisti iz Njemačke. Na drugom mjestu su turisti iz Austrije, na trećem iz Italije, na četvrtom mjestu iz Velike Britanije. Slijede turisti iz Nizozemske, Češkoslovačke, Francuske, Švicarske, Belgije, Mađarske, Švedske, Sjedinjenih Američkih Država, Danske Poljske i ostalih zemalja.

Noćenja svih turista bilježe rast, iako različitog intenziteta u pojedinim godinama.

Tablica 9. Broj i struktura noćenja u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri prema zemljama pripadnosti u razdoblju od 1956. do 1990. godine

- u tisućama

ZEMLJE	G O D I N E															
	1956		1960		1965		1970		1975		1980		1985		1990	
	Br	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
NJEMAČKA																
Hrvatska	275	31	956	38	2747	34	6640	39	10490	43	14547	48	16818	41	12264	36
Opatija	79	34	206	38	334	35	498	36	450	34	615	42	595	32	379	23
AUSTRLIJA																
Hrvatska	156	18	660	27	1604	19	2831	17	3307	13	3533	12	4718	12	2975	9
Opatija	32	14	123	22	178	19	244	18	197	15	215	15	248	13	224	14
ITALIJA																
Hrvatska	47	5	184	7	582	7	1617	9	2032	8	2163	7	4215	10	5365	16
Opatija	18	8	48	9	80	8	166	12	168	13	97	7	185	10	360	22
V. BRITANLIJA																
Hrvatska	79	9	150	6	603	7	1030	6	1718	7	1854	6	3874	9	4522	13
Opatija	24	10	58	11	126	13	102	7	86	6	84	6	295	15	183	11
NIZOZEMSKA																
Hrvatska	30	3	41	2	320	4	712	4	1273	5	1596	5	2249	6	2465	7
Opatija	13	5	8	1	26	3	72	5	116	9	131	9	161	9	212	13
ČEŠKO-SLOVAČKA																
Hrvatska	44	5	7	0	606	7	944	5	1404	6	1645	5	3054	7	1525	4
Opatija	6	3	0,5	0	21	2	18	1	7	1	29	2	15	1	6	0
FRANCUSKA																
Hrvatska	76	8	152	6	487	6	757	4	948	4	885	3	1203	3	766	2
Opatija	13	5	11	2	20	2	24	2	31	2	38	2	44	2	31	2
ŠVICARSKA																
Hrvatska	27	3	68	3	171	2	487	3	766	3	712	2	492	1	310	1
Opatija	8	3	12	2	14	2	17	1	18	1	17	1	12	1	8	1

- nastavak tablice

MADARSKA																
Hrvatska	9	1	7	0	180	2	363	2	618	2	674	2	517	2	517	2
Opatija					64	7	67	5	66	5	91	6	81	4	28	2
BELGIJA																
Hrvatska	28	3	56	2	153	2	349	2	437	2	445	2	702	2	774	2
Opatija					13	1	49	3	33	3	37	3	57	3	87	5
ŠVEDSKA																
Hrvatska	17	2	38	2	171	2	281	2	221	2	294	1	376	1	365	1
Opatija	8	3	11	2	27	3	42	3	26	1	35	2	21	1	23	1
SAD																
Hrvatska	32	4	56	2	119	2	302	2	318	1	210	1	381	1	316	1
Opatija					9	1	24	2	20	2	8	0	52	3	35	2
DANSKA																
Hrvatska	13	1	19	1	54	1	185	1	173	1	193	1	713	2	335	1
Opatija					13	1	16	1	16	1	29	2	60	3	22	1
POLJSKA																
Hrvatska	6	1	24	1	150	2	203	1	256	1	504	2	302	1	232	1
Opatija					13	1	15	1	8	1	26	2	2	0	4	0
OSTALE ZEMLJE																
Hrvatska	51	6	70	3	245	3	424	3	923	4	738	3	1091	2	1229	4
Opatija	33	15	72,5	13	18	2	52	3	63	5	24	1	55	3	45	3
UKUPNO																
Hrvatska	890	100	2491	100	8190	100	17069	100	24650	100	30125	100	41046	100	34049	100
Opatija	234	100	550	100	957	100	1373	100	1304	100	1476	100	1883	100	1647	100

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

2.7. Broj ostvarenih noćenja po mjesecima na Opatijskoj rivijeri

Za razdoblje od 1955-1990. godine statistika bilježi da se najveći broj noćenja i u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri ostvaruje u ljetnim mjesecima (srpanj i kolovoz), što ukazuje da je hrvatski turizam značajno vezan za naše more. No, valja naglasiti da se na Opatijskoj rivijeri, u odnosu na cijelu zemlju ipak zamjećuje veći intenzitet rasta broja noćenja u ostalim mjesecima (svibanj, lipanj, rujanj i listopad) što govori o nastojanjima prijelaza sa sezonskog na cjelogodišnji turizam. U strategiji budućeg razvoja turizma Opatije, zdravstveni turizam (preventiva, aktivni odmor, ljepota) treba da zauzme značajno mjesto, jer on osigurava korištenje kapaciteta i svih raspoloživih resursa u zimskim mjesecima (kada su hoteli zatvoreni ili poluprazni).

Tablica 10. Broj ostvarenih noćenja po mjesecima u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri po mjesecima u razdoblju od 1955. do 1990. godine

- u 000

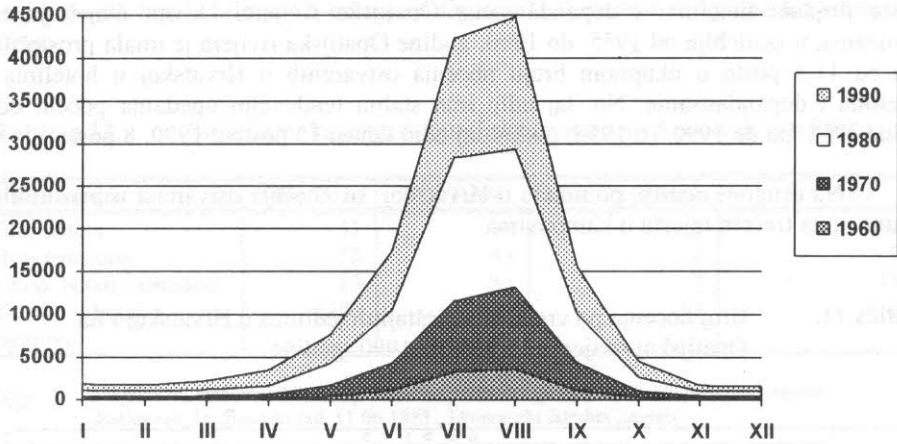
God.	UKUP -NO	M J E S E C I											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1955.													
Hrvatska	5106	99	106	156	280	554	1245	1442	682	219	125	106	158
Opatija	367	3	2	2	18	31	49	77	96	68	13	4	2
1960.													
Hrvatska	11165	124	119	144	222	427	1176	3326	3735	1190	347	188	165
Opatija	937	5	5	7	39	66	128	204	259	146	55	12	11
1965.													
Hrvatska	18130	185	166	213	314	753	2081	5287	6186	2080	442	225	198
Opatija	1224	14	15	18	45	94	184	272	324	173	48	19	18
1970.													
Hrvatska	28552	301	260	354	443	1371	3249	8320	9563	3267	797	323	305
Opatija	1684	45	35	56	60	157	209	340	404	218	91	35	34
1975.													
Hrvatska	42411	633	471	613	726	2250	4981	13630	12865	4103	1153	511	473
Opatija	1798	70	57	81	70	141	197	403	396	200	87	48	48
1980.													
Hrvatska	53600	758	653	770	1079	2591	6169	16813	16200	5732	1621	636	578
Opatija	2032	85	75	87	110	151	207	432	437	226	105	62	57
1985.													
Hrvatska	67665	757	809	998	1544	3752	8146	20014	21012	7201	2076	751	602
Opatija	2508	108	110	136	160	194	269	462	485	269	163	87	65
1990.													
Hrvatska	52523	773	742	1017	1874	3362	6848	13954	15375	5478	1850	634	615
Opatija	2230	128	131	162	188	172	217	329	391	210	145	86	71

* 1955. godine obuhvaćeni su samo podaci za Opatiju

Izvor: Dokumentacija zavoda za statistiku Rijeka

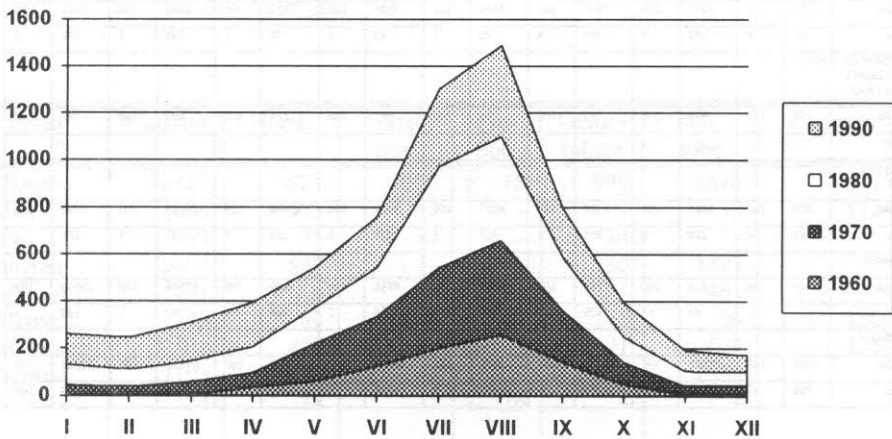
Grafikon 9. Broj noćenja po mjesecima u Hrvatskoj od 1960. do 1990. godine
Izvor: Tablica 10.

broj noćenja u 000

Grafikon 10. Broj noćenja po mjesecima na Opatijskoj rivijeri od 1960. do 1990. g.
Izvor: Tablica 10.

broj noćenja u 000

2.8. Broj noćenja po vrstama smještajnih jedinica na Opatijskoj rivijeri i u Hrvatskoj

Udio noćenja ostvarenih na Opatijskoj rivijeri po smještajnim jedinicama u ukupnom broju noćenja po smještajnim jedinicama Hrvatske pokazuje da najznačajnije mjesto pripada hotelima i dependansama Opatijske rivijere. U tim smještajnim jedinicama, u razdoblju od 1955. do 1990. godine Opatijska rivijera je imala prosječni udio od 11,5 posto u ukupnom broju noćenja ostvarenih u Hrvatskoj u hotelima, motelima i dependansama. No, taj udio ima stalnu tendenciju opadanja počem od godine 1965. pa do 1990. (u 1955. godini taj udio iznosi 15 posto a 1990. 8 posto).

Na drugom mjestu, po udjelu u Hrvatskoj, su noćenja ostvorena u privatnim sobama, a na trećem mjestu u kampovima.

Tablica 11. Broj noćenja po vrstama smještajnih jedinica u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri od 1955. do 1990. godine

- u 000

SMJEŠTAJNE JEDINICE	G O D I N E															
	1955		1960		1965		1970		1975		1980		1985		1990	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
HOTELI, MO- TELI I DE- PANDANSE																
Hrvatska	2391	100	2457	100	4593	100	9578	100	14888	100	18085	100	21487	100	21175	16
Opatija	339	14	465	19	634	14	1111	12	1264	9	1455	8	1743	8	1748	8
TURISTIČKA NASELJA																
Hrvatska	...	...	332	100	835	100	2321	100	3313	100	3937	100	5466	100	5199	100
Opatija	-	...	...	...	3	0	20	1	20	0,6	20	1	19	0	13	0
ODMARLIŠ- TA I LJETOV.																
Hrvatska	1055	100	4997	100	5956	100	5640	100	7295	100	7437	100	8889	100	6274	100
Opatija	89	8	192	4	204	3	98	2	82	1	76	1	182	2	150	2
PRENOČIŠTA, PLAN, DOM I OSTALI KAP.																
Hrvatska	331	100	498	100	537	100	536	100	567	100	931	100	690	100	489	100
Opatija	-	-	...	...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PRIVATNE SOBE																
Hrvatska	829	100	2465	100	4425	100	6267	100	8532	100	10406	100	13383	100	7376	100
Opatija	81	10	218	9	254	6	227	4	257	3	257	3	322	3	171	2
KAMPOVI																
Hrvatska	500	100	416	100	1784	100	4210	100	7816	100	100	100	17750	100	12010	100
Opatija	-	-	61	15	129	7	180	4	15	2	224	2	242	1	148	1
UKUPNO																
Hrvatska	5106	100	11165	100	18130	100	28552	100	42411	100	53600	100	67665	100	52523	100
Opatija	509	10	936	8	1224	7	1684	6	1798	4	2032	4	2508	4	2230	100

* OSTALI KAPACITETI - kola za spavanje, brodske kabine, privremeni smještajni kapaciteti, gostionice

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

2.9. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere po pojedinim mjestima i Hrvatske

U Tablici 12 iskazan je kapacitet Opatije, Lovrana i Mošćeničke Drage pred početak I. svjetskog rata, i to brojem hotela i depandansa, te brojem kreveta. Ukupno registriranih hotela bilo je 42, od toga u Opatiji 31, Lovranu 10 i jedan u Mošćeničkoj Dragi.

Tablica 12. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere pred početak I. svjetskog rata

Naziv mjesta	OPATIJA	LOVRAN	MOŠĆ.DRAGA	UKUPNO
Broj hotela	31	10	1	42
Broj pansiona	52	43	2	97
Ukup. hoteli i pansioni	83	53	3	139
Kreveti u hotel. i pansion.	4476	2100	92	6668

Izvor: Maglica S., Metodološki pristup istraživanju nekih aspekata turističke ponude opatijske destinacije, Magistarski rad, 11.06.1983., Ekonomski fakultet Zagreb.

U tablicama 13 i 14 iskazani su smještajni kapaciteti po mjestima i to 1969. i 1990. godine, izraženi brojem kreveta. Struktura smještajnih kapaciteta iskazana je po vrstama smještajnih kapaciteta: hoteli i moteli, turistička naselja, prenoćišta, odmarališta, privatne sobe i kampovi. Najznačajnije mjesto pripada svakako Opatiji, a po vrstama objekata na prvom mjestu Opatijske rivijere su hoteli i privatne sobe.

Tablica 13. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere po mjestima 1969. godine (stanje 31.12)

broj kreveta

Mjesto	Ukupno	Hoteli	Turist. nas.	Pre-noć.	Odmarališta	Priv. sobe	Kampovi
Ukupno	16387	5821	200	16	899	5676	3775
Ičići	1696	373	-	-	-	198	1125
Ika	69	35	-	-	34	-	-
Lovran	2600	847	-	-	330	1483	-
Matulji	491	-	-	-	-	461	-
Medveja	1743	40	200	-	117	86	1300
M. Draga	2501	472	-	-	71	608	1350
Opatija	7193	4036	-	-	347	2810	-
V. Učka	34	18	-	16	-	-	-

Izvor: Turističke informacije Opatijske rivijere, Prigodno izdanje u povodu jubileja 130-e godišnjice Opatijskog turizma, Turistički Savez Općine Opatija, Opatija, God. V, broj 10, Opatija 1974.

Tablica 14. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere po mjestima 1990. godine

broj kreveta

Mjesto	Ukupno	Hoteli	Tur. nas.	Pre-noć.	Odma-ral.	Priv.sobe	Kampovi
Ukupno	18505	7524	152	10	866	6199	3754
Ičići	2083	341	-	-	34	484	1224
Ika	182	35	-	-	67	80	-
Lovran	2982	1510	-	-	255	1217	-
Matulji	693	-	-	-	-	693	-
Medveja	2026	38	152	-	68	118	11650
M. Draga	2595	529	-	-	80	1106	880
Opatija	7863	5071	-	-	291	2501	-
V. Učka	71	-	-	-	71	-	-

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

U ukupnim smještajnim kapacitetima Hrvatske, izraženo brojem kreveta udio Opatijske rivijere je u 1955. godini bio 10 posto, uz stalan pad udjela; 1990. godine taj udio iznosi svega 2,2 posto.

Tablica 15. Dinamika smještajnih kapaciteta u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri od 1955. do 1990. godine

broj kreveta u 000

%

Godina	HRVATSKA	OPATIJA	Učešće Opatije u Hrvatskoj
1955	54,7	5,5	10
1960	151	9,3	16
1965	282	12	4,3
1970	453	16,5	3,6
1975	616	16,6	2,7
1980	692	16,4	2,4
1985	820	16,4	2
1990	860	18,5	2,2

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Tablica 16. Broj kreveta u hotelima i vilama u gradu Opatija (stanje 1996.g.)

HOTEL	Broj kreveta
AMBASADOR	427
VILA AMBASADOR	114
KVARNER	101
VILA AMALIA	61
ADMIRAL	340
KRISTAL	233
BELVEDERE	180
VILA ROSALIA	36
PALACE	216
BELLEVUE	174
ISTRA	227
RESIDENZ	90
IMPERIAL	232
ATLANTIC	45
JADRAN	161
PARIS	170
VILA ARISTON	18
AGAVA	110
BRIJUNI	178
CONTINENTAL	120
PALME	192
ZAGREB	128
DUBROVNIK	82
ASTORIA	123
OPATIJA	408
GRAND HOTEL ADRIATIC	550
W.A. MOZART	75
GALEB	90
VILA VRANJEŠ	34
UKUPNO	4.915

Zanimljivo je napomenuti da od ukupnog broja kreveta 4.915, većinski vlasnik je država i to sa 76 posto, dakle svega je 24 posto u potpunom ili većinskom privatnom vlasništvu, što je nepovoljna vlasnička struktura. Prevladavaju hoteli sa većim brojem kreveta: 86 posto objekata ili 20 hotela ima broj kreveta iznad 100, a manjih objekata ima 9. Prevladavaju hoteli viših kategorija (A i B).

Smještajni kapaciteti po vrstama objekata (izraženo brojem kreveta) različiti su za Hrvatsku i Opatijsku rivijeru. Godine 1990. u ukupnom broju kreveta Hrvatske na hotele, motele, depandanse otpada 17 posto, a na Opatijskoj rivijeri 41 posto i na prvom su mjestu, dok su na prvom mjestu u Hrvatskoj kampovi sa 34 posto.

Tablica 17. Smještajni kapaciteti u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri po vrstama objekata od 1955. do 1990. godine

- broj kreveta

VRSTA OBJEKTA	G O D I N E															
	1955		1960		1965		1970		1975		1980		1985		1990	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
HOTELI, MOTELI I DEPENDANSE																
Hrvatska	...	...	16911	11	36600	13	74800	17	104700	17	111700	16	131789	16	146013	17
Opatija	3025	55	3329	36	3945	33	6203	37	6304	38	6328	39	6935	42	7534	41
TURISTIČKA NASELJA																
Hrvatska	...	...	...	...	8500	3	30900	7	35000	6	41715	6	51065	6	58201	7
Opatija	-	-	-	-	27	0	200	1	171	1	216	1	206	1	152	1
ODMARALIŠTA I LJETOV.																
Hrvatska	...	...	62215	41	82300	29	83500	18	99200	16	104882	15	105750	13	92078	11
Opatija	1019	19	1676	18	1479	12	818	5	707	4	495	3	933	6	866	5
PRENOČIŠTA, PLANIN. DOM																
Hrvatska	...	...	3565	3	4400	2	4800	1	3000	0	2499	0	2398	0	1506	0
Opatija	-	-	-	-	16	0	16	0	14	0	14	0	14	0	14	0
PRIVATNE SOBE																
Hrvatska	...	...	52565	35	104300	37	137000	31	189800	31	198244	29	250470	29	269500	31
Opatija	1425	26	3294	35	3916	33	5010	30	5416	33	5296	32	5063	31	6199	33
KAMPOVI																
Hrvatska	...	...	16305	10	45500	16	122000	26	184300	30	232900	34	278779	34	292934	34
Opatija	-	-	1020	11	2631	22	4450	27	4000	24	4000	25	3200	20	3754	20
UKUPNO																
Hrvatska	54700	100	151561	100	281600	100	453000	100	616000	100	692000	100	820251	100	860239	100
Opatija	5469	100	9319	100	12014	100	16481	100	16612	100	16349	100	16351	100	18519	100

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Udio Opatijske rivijere u smještajnim kapacitetima Hrvatske po vrstama objekata pokazuje na veliko smanjenje tog udjela u razdoblju od 1960. na 1990. godinu i to po svim vrstama objekata.

Tablica 18. Udio Opatijske rivijere u smještajnim kapacitetima Hrvatske od 1960. do 1990. godine

broj kreveta u %

Vrsta objekta	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
Hoteli, moteli, dependan.	19,7	10,8	8,3	6	5,7	5,3	5,2
Turistička naselja	...	0,3	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3
Odmarališta i ljetnikovci	2,7	1,8	1	0,7	0,5	0,9	0,9
Prenočišta i planin. domovi	-	0,4	0,3	0,5	0,6	0,6	0,9
Privatne sobe	6,3	3,8	3,7	2,9	2,7	2	2,3
Kampovi	6,3	5,8	3,6	2,2	1,7	1,1	1,1
Ukupno	16	4,3	3,6	2,7	2,4	2	2,2

Izvor: Tablica 17.

2.10. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere i Hrvatske po kategorijama objekata

Struktura smještajnih kapaciteta Opatijske rivijere nije karakteristična za cijelu Hrvatsku po vrstama objekata, ali je slična po kategorijama objekata. Ako izlučimo samo hotele u 1990. godini Hrvatska je imala 478 hotela (po podacima Zavoda za statistiku), a od toga 1,5 posto L kategorije, 12,8 posto A kategorije, 72,0 posto B kategorije, 7,4 posto C kategorije i 6,9 posto D kategorije, 6,8 posto A kategorije, 77,4 posto B kategorije, 9 posto C kategorije. Dakle, dominiraju hoteli B kategorije, a slična je i ostala struktura, osim kod najniže kategorije. Po vrstama objekata iste godine na prvom mjestu u Hrvatskoj su kampovi, na drugom domaćinstva, na trećem hoteli; na Opatijskoj rivijeri na prvom mjestu su hoteli, na drugom domaćinstva, a na trećem kampovi.

Tablica 19. Smještajni kapaciteti prema vrstama i kategorijama objekata Hrvatske i Opatijske rivijere 1990. godine (stanje 31. kolovoz)

Smještajni kapaciteti	HRVATSKA			OPATIJA			učešće Opatije	
	broj objekata	broj kreveta	% kreveta	broj objek.	broj krev.	% krev.	broj objek.	broj krev.
Hoteli	478	140476	16	44	7486	41	9,3	5,3
L	7	3867		3	951		42,9	24,6
A	61	24765		3	506		4,9	2,1
B	342	106071		34	5815		9,9	5,5
C	35	3755		4	217		11,4	5,8
D	33	2018		-	-		-	-
PANSIONI	46	2713	0	2	35	0	4,4	1,3
I	9	247		...	...		...	...
II	17	1582		...	...		...	...
III	20	844		...	...		...	...
MOTELI	47	2826	0	-	-		-	-
I	8	797		-	-		-	-
II	17	1121		-	-		-	-
III	22	908		-	-		-	-
PRENOČIŠTA	27	993	0	1	10	0	3,7	1
TUR. NASELJA	78	58201	7	1	152	1	1,3	0,3
I	35	33702		...	...		...	...
II	38	22246		...	...		...	...
III	5	2253		...	...		...	...
GOSTIONICE	9	120	0	-	-		-	-
KUP.LJETOV.	7	975	0	-	-		-	-
LJETOVAL.	6	1931	0	1	240	1	16,6	12,4

- nastavak tablice

PLANIN. DOM	7	256	0	1	14	0	14,3	5,5
RADNIČKA O.	609	69319	8	2	625	3	0,3	0,9
DJEČ.I OML.	91	19853	2	-	-	-	-	-
KAMPOVI	177	283679	33	3	3754	20	1,7	1,3
I	14	31331		...	...		...	...
II	73	140817		...	...		...	...
III	90	111531		...	...		...	...
DOMAĆINSTVA		264092	31		6199	34		2,4
OSTALO		1764	0					
UKUPNO		860239	100		18519	100		2,2

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

Broj dana korištenja smještajnih kapaciteta u razdoblju od 1955. do 1990. godine na Opatijskoj rivijeri dvostruko je veći u odnosu na Hrvatsku. (1990. godine: Opatijska rivijera ima 120 dana, a prosjek Hrvatske je 61 dan godišnjeg korištenja kapaciteta).

Tablica 20. Broj dana godišnjeg korištenja smještajnih kapaciteta Hrvatske i Opatijske rivijere od 1960. do 1990. godine

VRSTA OBJEKTA	G O D I N E						
	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
HOTELI I MOTELI							
Hrvatska	145,3	125,5	128,1	142,2	161,9	163	145
Opatija	139,7	160,7	179,1	200,5	230	251,3	232,5
TURISTIČKA NASELJA							
Hrvatska	-	98,2	75,1	94,7	94,4	107,1	89,3
Opatija	-	111,1	100	117	92,6	92,2	85,5
ODMARAL. I LJETOVAL.							
Hrvatska	80,3	72,4	67,5	73,5	70,9	84,1	68,1
Opatija	114,6	137,9	119,8	116	153,5	195,1	173,2
PRENOĆ. I PLAN. DOM.							
Hrvatska	139,7	122	111,7	189	37,2	287,7	324,7
Opatija	-	12,5	...	28,6	-	-	-
PRIVATNE SOBE							
Hrvatska	46,9	42,4	45,7	45	52,5	53,4	27,4
Opatija	66,2	64,9	55,3	47,5	48,5	63,6	27,6
KAMPOVI							
Hrvatska	25,5	39,2	34,5	42,4	55	63,7	41
Opatija	59,8	48,7	40,5	43,8	55,8	75,6	39,4
UKUPNO							
Hrvatska	73,7	64,4	63	68,8	77,5	82,5	61,1
Opatija	171,2	103,6	102,3	108,2	124,2	153,4	120,4

Izvor: Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka

3. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti pokrenula je "Projekt Hrvatske" u kojem su svi njeni Razredi i Savjeti izrazili svoje stavove o budućnosti razvoja pod nazivom "Hrvatski turizam - Pogled u budućnost". U njemu se predlažu tri elementa razvoja hrvatskog turizma: ekologija, zdravlje i kultura, a to su danas i osnovni elementi svjetskog turizma.

Opatijska rivijera, njen geografski položaj, okruženje, klima, infrastruktura, postojeći smještajni i prateći objekti, kadrovski potencijal, opći kulturni nivo, njena turistička tradicija, sve ukazuje na to da su navedeni elementi ustvari i njeni osnovni pravci strategije budućeg razvoja. Ekologija, zdravlje i kultura mogu biti temelji na kojima će graditi svoj turistički image, a cilj strateške politike treba da je: postati prepoznatljiv europski i svjetski turistički centar. To znači temeljne promjene dosadašnjeg ponašanja i rada, odnosno poduzimanje čitavog niza aktivnosti Total Quality Managementa u turizmu i hotelijerstvu usmjerene ka jednom cilju; kvantiteti dati visoku kvalitetu.

POPIS TABLICA I GRAFIKONA

- Tablica 1. Broj turista na Opatijskoj rivijeri od 1883. do 1990. godine
 Tablica 2. Broj noćenja i prosječan boravak turista na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine
 Tablica 3. Broj i struktura turista u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri u razdoblju od 1950. do 1990. godine
 Tablica 4. Učešće turista Opatijske rivijere u Hrvatskoj
 Tablica 5. Broj i struktura noćenja u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri u razdoblju od 1950. do 1990. godine
 Tablica 6. Učešće noćenja Opatijske rivijere u Hrvatskoj
 Tablica 7. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. godine
 Tablica 8. Struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. godine
 Tablica 9. Broj i struktura noćenja u hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri prema zemljama pripadnosti u razdoblju od 1956. do 1990. godine
 Tablica 10. Broj ostvarenih noćenja po mjesecima u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri po mjesecima u razdoblju od 1955. do 1990. godine
 Tablica 11. Broj noćenja po vrstama smještajnih jedinica u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri od 1955. do 1990. godine
 Tablica 12. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere pred početak I. svjetskog rata
 Tablica 13. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere po mjestima 1969. godine
 Tablica 14. Smještajni kapaciteti Opatijske rivijere po mjestima 1990. godine
 Tablica 15. Dinamika smještajnih kapaciteta u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri od 1955. do 1990.g.
 Tablica 16. Broj kreveta u hotelima i vilama u gradu Opatija
 Tablica 17. Smještajni kapaciteti u Hrvatskoj i na Opatijskoj rivijeri po vrstama objekata od 1955. do 1990. godine
 Tablica 18. Udio Opatijske rivijere u smještajnim kapacitetima Hrvatske od 1960. do 1990. godine
 Tablica 19. Smještajni kapaciteti prema vrstama i kategorijama objekata hrvatske i Opatijske rivijere 1990. godine
 Tablica 20. Broj dana godišnjeg korištenja smještajnih kapaciteta Hrvatske i Opatijske rivijere od 1960. do 1990. godine
 Grafikon 1. Broj turista na Opatijskoj rivijeri od 1883. do 1990. godine
 Grafikon 2. Broj noćenja na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine
 Grafikon 3. Prosječni boravak turista na Opatijskoj rivijeri od 1899. do 1990. godine
 Grafikon 4. Broj i struktura turista u Hrvatskoj od 1950. do 1990. godine
 Grafikon 5. Broj i struktura turista na Opatijskoj rivijeri od 1950. do 1990. godine

- Grafikon 6. Broj i struktura noćenja u Hrvatskoj od 1950. do 1990. godine
 Grafikon 7. Broj i struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri od 1950. do 1990. godine
 Grafikon 8. Struktura noćenja na Opatijskoj rivijeri po mjestima u razdoblju od 1955. do 1990. g.
 Grafikon 9. Broj noćenja po mjesecima u Hrvatskoj od 1960. do 1990. godine
 Grafikon 10. Broj noćenja po mjesecima na Opatijskoj rivijeri od 1960. do 1990. godine

LITERATURA

1. Avelini Holjevac I., Peršić, M., Ilić S. (1994). Turizam Opatijske rivijere. Zbornik okruglog stola Stopedeseta obljetnica turizma u Opatiji, međunarodni kongres "Hotelska kuća '94", Hotelijerski fakultet Opatija, Opatija.
2. Maglica S. (1983). Metodološki pristup istraživanju nekih aspekata turističke ponude Opatijske destinacije, magistarski rad, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb.
3. Turističke informacije Opatijske rivijere (1974.), prigodno izdanje u povodu jubileja 130-e godišnjice Opatijskog turizma, Turistički savez Općine Opatija, Opatija, God. V, broj 10, Opatija.
4. Statistički godišnjak Republike Hrvatske, Republički zavod za statistiku, Zagreb (izabrana godišta)
5. Statistički godišnjak ZO Rijeka, Zavod za statistiku Rijeka, Rijeka (izabrana godišta)
6. Statistički godišnjak Istre, Primorja, Gorskog kotara, Međuopćinski zavod za statistiku, Rijeka (izabrana godišta)
7. Statistički ljetopis Županije Primorsko-goranske, Županija Primorsko-goranska, Ured za statistiku Rijeka (izabrana godišta)
8. Dokumentacija Zavoda za statistiku Rijeka.

Zusammenfassung

STATISTISCHE ANALYSE DER TOURISMUSKAPAZITÄTEN DER RIVIERA VON OPATIJA

Die Riviera von Opatija umfaßt folgende Städte und Ortschaften: Opatija, Ičići, Ika, Mošćenička Draga, Učka und Matulji. Die bisherige, jetzige und künftige touristische Entwicklung der Riviera von Opatija beruht unter anderen Ressourcen auch auf seinen wirtschaftlichen und touristischen Kapazitäten.

Insgesamt 20 Tabellen und 10 Diagramme stellen numerisch und graphisch die touristische Entwicklung der Riviera von Opatija in den vergangenen 100 Jahren dar. Die statistische Analyse der Dynamik des Umfangs und der Struktur der UnterkunftsKapazitäten, Übernachtungen und Touristenzahlen weist auf die wesentlichen Merkmale der hundertjährigen touristischen Entwicklung an der Riviera von Opatija hin: auf das ständige Ansteigen der Übernachtungs- und Touristenzahlen, die Dominanz ausländischer Touristen, die Tendenz zur Abnahme oder Stagnation des Anteils von Übernachtungen an der Riviera von Opatija an der Gesamtzahl der Übernachtungen in Kroatien, auf die Tatsache, daß die Stadt Opatija die Trägerin des Tourismus an ihrer Riviera ist, auf den Saisonbetrieb (Juni-September), die Abnahme des Anteils an den UnterkunftsKapazitäten Kroatiens, auf die ungünstige Eigentumsstruktur der touristischen Kapazitäten von Opatija (75% sind Staatseigentum), auf die Struktur der UnterkunftsKapazitäten, in der die Hotel (1) den größten Anteil an den Betten haben, gefolgt von der Privatzimmervermietung (2) und den Campingplätzen (3), auf den Umstand, daß die jährliche Auslastung der Betten an der Riviera von Opatija doppelt so hoch ist wie im Durchschnitt Kroatiens.

Im Beitrag werden die wesentlichen Vor- und Nachteile der bisherigen, hundertjährigen touristischen Entwicklung der Riviera von Opatija hervorgehoben.

Schlüsselwörter: UnterkunftsKapazitäten, Umfang und Struktur der Kapazitätsnutzung, Entwicklungstendenzen.